

Duch svatý a život křesťana

Texty na tento týden

1Pt 1,14.15; Ef 1,3.4; 4,22–24; Žd 12,14; Ga 5,16.17; Ř 13,10.11

Základní verš

„Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětil a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista.“ (1Te 5,23)

Poměrně lehce se nám může přihodit, že se staneme necitliví vůči Boží svatosti a přestaneme uvažovat o tom, jak Bůh nenávidí zlo a hříchy.

Svatost je jedním z důležitých témat v Bibli. Naše touha odrážet Ježíšovu lásku a čistotu by měla být důležitá pro každého křesťana. Samozřejmě je potřeba odmítnout postoje lidí, které by šlo vyjádřit slovy: Jsem posvěcenější (svatější, lepší) než ten druhý. Proto je potřeba vědět, co vlastně znamená žít čistým a svatým životem.

Boží láska a Boží svatost jsou neoddělitelné a jsou základem Boží přirozenosti.

Duch svatý je spjat s naším úsilím o čistotu a svatost. I proto je v jeho pojmenování používáno „svatý“. Jeho jméno nám připomíná, že Bůh je svatý a jeho touhou je, aby byli hříšníci přetvořeni k jeho obrazu.

Tento týden budeme přemýšlet o tom, co znamená žít čistý a svatý život.

Boží svatost

¹⁴Jako poslušné děti nedejte se opanovat žádostmi, které vás ovládaly předtím, v době vaší nevědomosti; ¹⁵ale jako je svatý ten, který vás povolal, buďte i vy svatí v celém způsobu života. ¹⁶Vždyť je psáno: „Svatí buďte, neboť já jsem svatý.“ (1Pt 1,14.15)

Osobní studium

Jak je možné v 1Pt 1,14.15 rozumět výzvě, abychom byli svatí? Co to znamená, že je Bůh svatý? Proč je konečnou motivací pro naši svatost skutečnost, že je Bůh svatý?

Podle toho, jak jsme byli vychováni a na které aspekty náboženství klademe důraz, tak máme všeobecně tendenci zdůrazňovat buď Boží lásku, nebo Boží svatost. Bůh je láska – to souvisí s tím, kým Bůh je. Svatost se však spojuje s Božím jménem častěji než jakákoliv jiná vlastnost (Ž 89,19; Iz 40,25; Jr 51,5; Ez 39,7; Zj 4,8). Svatost popisuje čistotu a dokonalost Boží přirozenosti. To, že je Bůh svatý, znamená, že je dokonalý a bez poskvrny zla a hříchu. Znamená to také, že jsou dokonalé všechny jeho vlastnosti.

Pokud je Bůh všemocný (má nekonečnou moc), vševědoucí (má úplné a dokonalé poznání) a všudypřítomný (je přítomný všude, nic před ním není ukryto), ale nebyl by dokonalě svatý, potom by byl vládcem, z něhož bychom právem mohli být vyděšeni. Hospodin je však Bohem, kterého můžeme milovat.

Jeho moc je svatou mocí. Jeho milosrdenství je svatým milosrdenstvím. Jeho moudrost je svatou modrostí a jeho láska je svatou láskou. V tomto smyslu je svatost tou nejdokonalejší charakteristikou Boha, protože souvisí s jeho přirozeností. Odmítnutí Boží neposkvrněnosti a čistoty – tedy jeho svatosti – je pravděpodobně horší než odmítnutí jeho existence. Pokud odmítnutí Boží existence znamená, že Bůh není, pak odmítnutí jeho svatosti nás vede k postoji, že Bůh je nedokonalým božstvem.

Boží svatost znamená, že je Bůh oddělen od hříchu a zosobňuje dobro. Jeho svatost tedy ukazuje na jeho vztahovou a morální dokonalost. V Iz 6,3 je o Bohu řečeno: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů.“ Totéž zaznívá i ve Zj 4,8: „Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí.“ Když chtěli bibličtí autoři na něco položit důraz, zopakovali několikrát dané slovo, aby na něj zaměřili pozornost čtenáře. Ježíš někdy uváděl své výroky slovy: „Amen, amen, pravím vám“ (J 5,24; 6,47). Při pohledu na svaté město zvolal: „Jeruzaléme, Jeruzaléme“ (Mt 23,37). Lazarově sestře pak řekl: „Marto, Marto“. Ze všech Božích vlastností je jeho svatost vzpomenua třikrát. To zdůrazňuje skutečnost, že Boží přirozenost je nejlépe charakterizována jeho svatostí, což znamená, že Bůh je dokonalý a dobrý.

Aplikace

Jak bys vnímal Boha, kdyby nebyl svatý a laskavý? Proč?

Co je to „svatost“

³Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů; ⁴v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. (Ef 1,3.4)

Usilujte o pokoj se všemi a o svatost, bez níž nikdo nespatří Pána. (Žd 12,14)

Osobní studium

„Čím více se přiblížíme k Ježíši Kristu, tím více si začneme uvědomovat své vlastní nedostatky a chyby. Když začneme srovnávat sebe s dokonalým Ježíšem Kristem, vynikne naše sobectví a naše nedokonalost. Zároveň to bude doklad, že satanovy lživé názory ztrácejí nad námi moc, že nás vede Boží Duch, a Boží Duch vede k životu.“ (SC 64.65; CVP 65.66)

Jaký je podle Ef 1,4; 5,25–27 a Žd 12,14 Boží záměr pro jeho lid a církve?

Svatost je Božím darem a zároveň příkazem. Proto bychom o svatost měli prosit v modlitbách a měli bychom se snažit zjevovat ji ve svých životech. Svatost je ovoce Ducha, které se projevuje v našich životech, pokud pod vedením Ducha svatého každý den chodíme s Kristem (Ga 5,16.22.25). Svatost bychom jednoduše mohli shrnout jako „podobnost Kristu“. Znamená to, že patříme Kristu, žijeme jako jeho děti v láskou naplněné poslušnosti a odevzdání se a každý den se mu stále více podobáme. S tím souvisí i to, že jsme oddělení a vyčlenění pro službu Bohu. Svatost je také spjata se skutečnými morálními a duchovními kvalitami, z nichž za nejdůležitější můžeme považovat spravedlnost a čistotu před Bohem. Oddělenost i čistota se však musejí prolínat.

V Novém zákoně se o věřících mluví v několika případech jako o svatých, protože mají mimořádný vztah s Ježíšem, který je pověřuje svými úkoly. Pokud jsou věřící označeni jako svatí, tak to neznámá, že jsou bezhříšní a morálně bezúhonní. Tato charakteristika je však vede ke změně, takže chtějí žít čistým životem. V 1K 1,2 nazývá apoštol Pavel členy sboru v Korintu jako „povolané svaté“, i když nebyli dokonalí ani bezhříšní. Věřící jsou tedy vyzýváni, aby usilovali o svatost (posvěcení), bez níž nikdo neuvidí Pána (Žd 12,14). Bůh přijímá každého věřícího díky Kristově oběti jako ospravedlněného. Chce nás však také svojí mocí proměňovat, abychom stále více odráželi obraz Toho, který nám daroval věčný život. Růst v posvěcení je tedy celoživotním procesem.

Aplikace

Existuje určité napětí – jsme svatí, ale zároveň máme usilovat o svatost. Máme se tedy ze všech sil snažit růst v posvěcení, aby nás Bůh přijal? Nebo jsme přijati a ospravedlněni na základě oběti Ježíše a z vděčnosti rosteme v posvěcení a stále více odrážíme Kristův charakter? Proč je důležité mít v této problematice jasno?

Zprostředkovatel posvěcení

¹⁶Chci říci: Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost.

¹⁷Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete. (Ga 5,16.17)

Osobní studium

Co říkají texty v 1K 6,11; Tt 3,5 a Žd 13,12 o posvěcení?

Naše posvěcení jde ruku v ruce s vírou (Žd 11,6) a děje se díky moci Ducha svatého (2Te 2,13; 1Pt 1,2). Apoštol Pavel napsal: „Dali jste se však obmýt, byli jste posvěceni, byli jste ospravedlněni ve jménu Pána Ježíše Krista a Duchem našeho Boha“ (1K 6,11). Ježíš v nás uskutečňuje celoživotní růst ve svatosti i dozrávání ovoce Ducha. Měníme se k jeho obrazu – „to vše mocí Ducha Páně“ (2K 3,18).

Co odhaluje apoštol Pavel v Ga 5,16.17?

V každém člověku se odehrává zápas. Napětí, kterému jsme všichni vystaveni, pramení z toho, že v nás přebývá hřích (Ř 7,20). Apoštol Pavel o tomto boji věděl, proto na konci života napsal: „Bratří, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínaje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, jíž je Boží povolání v Kristu Ježíši“ (Fp 3,13.14).

Jak máme podle Žd 12,1.2 zápasit s hříchem?

V těchto verších zaznívá výzva, abychom upírali zrak „na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle“ (Žd 12,2). V našem životě víry se až příliš často zaměřujeme na sebe. Soustředíme se na naše vítězství a porážky – místo toho, abychom svůj pohled zaměřovali na Boha, který jediný nám může dát vítězství nad hříchem. Když nám Duch svatý pomáhá upírat pozornost na Ježíše, pak již nebudeme mít touhu hřešit a vzdáme se všeho, do čeho se tak lehce zamotáváme (Žd 12,1). Pokud se však zaměřujeme jen na naše hříchy a nedostatky, díváme se na sebe, a ne na Ježíše. Takový postoj nás velmi lehce přivede k porážce, protože zaměření na pády a selhání nás odradí a znechutí. Pokud však svůj pohled upřeme na Ježíše, přinese nám to povzbuzení a díky tomu budeme žít vítězný život.

Aplikace

Jak bys odpověděl někomu, kdo by se tě zeptal: Jak mohu dosáhnout vítězství nad hříchem, které je zaslíbeno v Bibli? Jak bys zdůvodnil svou odpověď?

Boží zákon je měřítkem svatosti

¹⁰Láska neudělá bližnímu nic zlého. Je tedy láska naplněním zákona. ¹¹Víte přece, co znamená tento čas: už nastala hodina, abyste procitli ze spánku; vždyť nyní je nám spása blíže, než byla tenkrát, když jsme uvěřili. (Ř 13,10.11)

Osobní studium

Bůh nás povolává, abychom žili podle jeho zákona. Někteří lidé kladou otázku, na co je vlastně dodržování zákona, když nás zákon nemůže spasit. Odpověď souvisí se svatostí.

Jakými vlastnostmi v Ř 7,12 a 1Tm 1,8 popisuje apoštol Pavel zákon? Jakým způsobem Boží zákon odráží Boží charakter?

Zákon je svatý, spravedlivý a dobrý (Ř 7,12). Tyto charakteristiky můžeme v plnosti připsat jen Bohu. Zákon je proto vyjádřením Božího charakteru.

Žít život naplněný Duchem svatým znamená žít podle Božího zákona. Zákon je neměnným měřítkem jeho svatosti. Zásady a normy, které zákon ustanovuje, se nemění. Ježíš potvrdil, že zákon není zrušený (Mt 5,17–19). Žít podle zákona není zákonictvím – pokud není naší motivací zajistit si skrze dodržování zákona naše spasení. Život podle zákona vyjadřuje naši věrnost. Zákon nás nemůže spasit. Není to cesta k záchraně. Je však možné říci, že zákon je cestou spasených. Obrazně bychom mohli říci, že zákon je obuví, v níž naše láska může chodit a projevit se. To je také důvodem, proč Ježíš říká: „Protože se rozmůže nepravost, vychladne láska mnohých“ (Mt 24,12). Pokud si neuvědomujeme podstatu a význam zákona, vytrácí se z našeho života (kromě jiného) i láska.

Proč je podle Ř 13,10 a Mt 22,37–40 láska naplněním zákona?

Pokud je měřítkem a normou svatosti Boží zákon, tak srdcem svatosti je láska. Láska je odpovědí na Boží spasení a projevuje se věrností. Nemůžeme se stát dobrými následovníky Ježíše, pokud nebudeme s láskou a svědomitě žít podle zákona. I když je možné zachovávat literu zákona bez lásky, není možné projevit skutečnou lásku bez zachování zákona. Skutečná láska musí být věrná. Láska neodstraňuje zákon, láska zákon naplňuje.

Aplikace

Proč je zákon vyjádřením Boží lásky k nám? Jak spolu souvisí láska a poslušnost?

Usilujme o svatost

²²Odložte dřívější způsob života, staré lidství, které hyne klamnými vášněmi, ²³obnovte se duchovním smýšlením, ²⁴oblečte nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy. (Ef 4,22–24)

Osobní studium

Co říkají texty v Ž 15,1.2; Ef 4,22–24 a 2Tm 2,21 o svatosti?

Svatost je předpokladem k tomu, abychom se mohli těšit ze společenství s Bohem. Je zároveň základem toho, abychom mohli být pro Boha použitelní. Existuje jedna lidová moudrost, která tuto problematiku pěkně vystihuje: „Zasej čin, sklidiš zvyk, zasej zvyk, sklidiš charakter.“ K tomu je možné dodat, že charakter určuje náš osud.

To jediné, co si s sebou vezmeme do nebe, bude náš charakter.

Při rozvíjení a budování nového charakteru nemůže jít o „samoposvěcení“ vlastním úsilím. Formování nových návyků je způsob, kterým nás Duch vede ke svatosti. Naše zvyky a hodnoty sehrávají v našem křesťanském životě důležitou úlohu. Vedou nás k rozvíjení biblických ctností, jakými jsou láska, radost, pokoj, shovívavost, laskavost, dobrota, věrnost, mírnost a sebeovládání.

Když Duch svatý naplní naše srdce, zákonitě se pak začneme podílet na službě pro Boha. Často však zapomínáme, že je to právě Bůh, kdo nás posvěcuje a kdo v nás dokončí dobré dílo, které v nás započal (Fp 1,6). Někdy jsme příliš zaneprázdnění různými náboženskými aktivitami, takže se zapomínáme těšit ze společenství s Bohem, které můžeme prožívat v modlitbě. Když nemáme čas na modlitbu, tak potom vlastně nemáme čas ani na to, abychom byli křesťany.

Může se také stát, že nás vlastní poznání a úspěchy učiní natolik soběstačnými a sebevědomými, že začneme naše schopnosti a dary považovat za samozřejmost a zapomeneme, že bez Krista a Ducha svého nemůžeme uskutečnit nic, co má skutečnou hodnotu.

Někteří lidé zaměňují svatost za aktivizmus. Někdy si lidé myslí, že pro Pána udělali velké dílo – a přitom ho vlastně vůbec nenásledovali. V Mt 7,22.23 je však zaznamenán přísný Kristův výrok: „Mnozí mi řeknou v onen den: ‚Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu prorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?‘ A tehdy já prohlásím: ‚Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.‘“ Tento postoj se radikálně liší od toho, když nás k něčemu povolává Bůh. Pokud si nejprve nenajdeme čas na ztišení, abychom mohli slyšet Boží hlas, pak jsme vystaveni nebezpečí, že budeme dělat to, co chceme – ve vlastní síle. Na takovém jednání však nemusí spočinout Boží požehnání, nepřinese nám skutečný pokoj a nenaplní nás Boží mocí.

Aplikace

Každý náš čin by měl vyvěrat z Božího povolání. Největší potřebou v našem osobním posvěcení je dostatek času, který prožijeme s Bohem při naslouchání jeho hlasu, při přijímání nové síly z jeho slova a při vedení Duchem svatým. To vše dá našim činům skutečnou věrohodnost a přesvědčivou moc. Jak to funguje ve tvém životě víry?

Podněty k zamyšlení

Jak můžeme porozumět Boží svatosti, když máme hříšnou přirozenost, zatímco Boží přirozenost je dokonale svatá? Boha jeho svatost charakterizuje jako jedinečného a odděleného od světa hříchu a smrti, který je naší každodenní lidskou zkušeností. A právě v tom spočívá úžasný zázrak: Bůh nám nabízí podíl na své svatosti. Právě proto nám nabízí vztah, který je založen na smlouvě. „Mluv k celé pospolitosti Izraelců a řekni jim: Buďte svatí, neboť já Hospodin, váš Bůh, jsem svatý“ (Lv 19,2). V Listu Židům je zaznamenáno: „Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy s domem izraelským i s domem judským uzavřu smlouvu novou ... A toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, praví Hospodin: Dám své zákony do jejich mysli a napíšu jim je na srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem“ (Žd 8,8.10). V těchto textech je zdůrazněno spojení mezi svatostí, smlouvou a zákonem. Nemůžeme být svatí, pokud nebudeme žít podle Božího zákona. A podle Božího zákona můžeme žít jen tehdy, pokud nám ho Duch svatý napíše do našich srdcí a myslí. Máme velkou přednost, že můžeme mít „podíl na jeho svatosti“ (Žd 12,10; ČSP). Tato účast se projevuje laskavou poslušností a životem podle Božího zákona.

K tématu si můžete přečíst kapitolu „Jako kvas“ z knihy Perly moudrosti.

Otázky k rozhovoru

1. *Vraťte se společně k otázce, která byla uvedena v části na úterý. Co to znamená „zvítězit nad hříchem“?*
2. *Jak se projevuje, že máme Boží zákon zapsaný v našich srdcích a myslích? V čem se to odlišuje od toho, když je zákon napsán jen na kamenných deskách?*
3. *Jak vnímáte Boží svatost? Jak si ji představujete? Co nám o Boží svatosti zjevil Kristus?*
4. *Jak se můžeme stát svatými?*
5. *V části na středu byla uvedena tato myšlenka: „Zákon nás nemůže spasit. Není to cesta k záchraně. Je však možné říci, že zákon je cestou spasených.“ Jak nám toto vyjádření pomáhá pochopit úlohu zákona v procesu posvěcení křesťanů, který způsobuje Duch svatý?*